

Kırsal Turizm Kapsamında Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü En İyi Turizm Köyleri Girişimi: 2021-2022 Değerlendirilmesi

Ebru GÖZEN^{1,*} Selin KURT²

^{1,2} Manavgat Turizm Fakültesi Manavgat/Antalya, Türkiye

*Corresponding author e-mail: ebrugozen@akdeniz.edu.tr

ORCID: 0000-0002-3476-5023

Received: 30.02.2023 Accepted: 12.05.2023

Özet

Kırsal turizm, yeni bir turizm türü olarak gerçekleştirildiği bölgelerde yerel halkın istihdamına ve yaşam kalitesine etki etmektedir. Aynı zamanda değeri de gün geçtikçe artmaktadır. 2021 yılında Dünya Turizm Örgütü tarafından kırsal turizm alanında düzenlenmeye başlanan yarışmada Türkiye’den de 3 ayrı destinasyon kültürel değerleri ve kırsal turizm uygulamaları ile ödüle layık görülmüşlerdir. Nevşehir/Mustafa Paşa Köyü ve Sakarya/Taraklı Köyü 2021 yılında, İzmir/Birgi Köyü ise 2022 yılında doğal güzellikleri, el işçiliği ve tarihi eserleriyle en iyi köyler seçilmiştir. Bu köyler, geçmişten önemli tarihsel süreçleri ve izleri yaşatarak günümüze kadar sunmaktadır. Aynı zamanda turizm destinasyon olarak değerlerini arttırarak dünya çapında tarımsal faaliyetleri ve kültürel değerleriyle tanınmalarını sağlamaktadır. Jeolojik özellikleriyle ön plana çıkan Taraklı Köyü, yararlı suları ile hem sağlık turizmine hem de termal turizme katkı sağlayarak önümüzdeki yıllarda gözde bir turizm destinasyonu olma potansiyeli taşımaktadır. Kırsal bölgelerin doğru ve sürdürülebilir politikalarla turizm faaliyetleri ve hareketliliği için cazibelerini arttırmaları önemlidir. Kültürel mirasların korunması, onarılması bölgelerin çekiciliğini etkilemektedir. Bunun farkında olarak uygulanacak uygulamaların geliştirilmesi gereklidir. Bu çalışma ile kırsal turizmin önemi bir kez daha vurgulanmak istenirken aynı zamanda bu alanda Dünya Turizm Örgütü tarafından son 3 yılda gerçekleştirilmeye başlanan “En İyi Turizm Köyleri” girişimine yönelik detaylı bir inceleme yapılarak hem farkındalık oluşturulması hem de literatüre kavramsal anlamda katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Turizm, Dünya Turizm Örgütü, Köy, Turizm Köyü

Abstract

United Nations World Tourism Organization Best Tourism Villages Initiative within the Scope of Rural Tourism: 2021-2022 Evaluation

Rural tourism is a new type of tourism, affects the employment and quality of life of the local people in the regions where it is carried out. Meanwhile its value is increasing day by day. In the competition, which was started to be organized in the field of rural tourism by the World Tourism Organisation in 2021, 3 different destinations from Turkey were deemed worthy of awards with their cultural values and rural tourism practices. Nevşehir/Mustafa Paşa Village and Sakarya/Taraklı Village were selected as the best villages in 2021, and İzmir/Birgi Village in 2022 with their natural beauties, handicrafts and historical artifacts. These villages present important historical processes and traces from the past to the present day. At the same time, it increases their value as a tourism destination and provides them to be recognized worldwide with their agricultural activities and cultural values. Taraklı Village, which stands out with its geological features, has the potential to become a popular tourism destination in the coming

years by contributing to both health tourism and thermal tourism with its beneficial waters. It is important for rural areas to increase their attractiveness for tourism activities and mobility with the right and sustainable policies. Conservation and restoration of cultural heritage affects the attractiveness of regions. Conservation and restoration of cultural heritage affects the attractiveness of regions. It is necessary to develop applications that will be implemented with awareness of this. In this study, while the importance of rural tourism is wanted to be emphasized once again. It is also aimed to raise awareness and contribute to the literature in a conceptual sense by making a detailed examination of the “Best Tourism Villages” initiative, which has been started to be carried out by the World Tourism Organization in the last three years.

Key words: Rural tourism, World Tourism Organization, Village, Tourism Village.

1. Giriş

Turizm, dünyanın en büyük endüstrilerinden ve ekonomik etkinliklerinden biridir. Ayrıca uluslararası bir etkinlik olabileceği için büyük bir göçü de temsil etmektedir. Turizm birçok açıdan çeşitlilik göstermektedir; kıyılar, kırlar, sit alanları, mağaralar, nehirler bu çeşitlilik için bazı örneklerdendir (Soykan, 1999) Türkiye’de bulunan dağlık alanlar, ormanlar ve çayır alanları yaylacılık ve hayvancılık gibi çeşitli potansiyelleri nedeniyle günümüze kadar birçok şekilde kullanılmıştır. Günümüzde ise dağlık alanların kullanım şekilleri gelenekselliğin dışına çıkmış ve yeni bir turizm türü olan kırsal turizmi ön plana çıkarmıştır (Yılmaz ve Gürol, 2012). Kırsal turizm adını, turizm faaliyetinin yapılabilmesi için kullanılan alanın kırsal alan olmasından almaktadır ve tarımsal faaliyetlerin çokça uygulandığı, bunun yanında turizm faaliyetlerinin de sektöre bağlı olarak gerçekleştiği yeni bir turizm çeşididir (Çeken ve Çakır, 2012). Kırsal turizm, kırsal alanlar için bir kalkınma aracı olma potansiyeli ve ayrıca turizmdeki eğilimler göz önünde bulundurulduğunda hem akademisyenlerden hem de turizm ve planlama profesyonellerinden artan bir şekilde ilgi görmektedir (Kastenholz ve ark, 2012). Ülkeler de gelişmişlik düzeyine bağlı olarak toplumsal refah düzeyini arttırabilmek adına kırsal turizm faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Avrupa ülkelerinin uzun süredir üzerinde durduğu bir kavram olan kırsal turizm, gelişmekte olan ülkelerde ise yeni bir yaklaşımdır (Cengiz ve Akkuş, 2012).

Kırsal turizm büyüyen bir endüstridir ve gelir seviyesindeki artış vb. yaşam tarzlarındaki değişiklikler, kırsal turizmi arttıran nedenlerdendir. Kırsal turizm, tarımsal faaliyetlerin ve doğal alanların baskın olduğu bölgelerde küçük ölçekli işletmelerin yürüttüğü turistik ürünler ile (eko turizm turları, çiftlik tatilleri, festivaller, taşra tarzı konaklamalar, doğaya dayalı yapılan turizm faaliyetleri) gerçekleştirilmektedir (Nurettin ve ark, 2012). Kırsal turizm alanında bölgelerin sosyal, ekonomik, kültürel kalkınması için gerek doğal güzellikleri gerekse tarihsel süreci ile ilgili fizibilite çalışmalarının doğru şekilde uygulanıp bölgenin potansiyelinin ortaya çıkarılması oldukça önemlidir (Ongun ve ark, 2016). Kırsal turizm, hem turist ihtiyaçlarına cevap verebilmek hem de kırsal alanların sosyo-ekonomik açıdan gelişimlerini koruyabilmek adına oldukça önemlidir. İleriye dönük olarak oluşturulan Dünya Turizm Örgütü’nün “2020 Turizm Vizyonu” yayınında kırsal turizmde turistin ihtiyaçlarının hala tam olarak karşılanmadığı ancak önümüzdeki on yıl içerisinde bu alandaki gelişmelerin büyük oranda artacağını beklendiğinden bahsedilmiştir (Cengiz ve Akkuş, 2012).

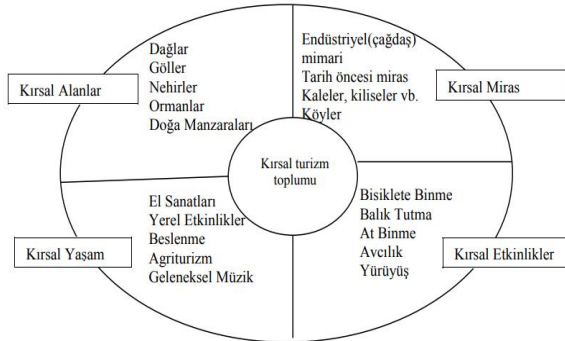
Dağlık alanlar (kırsal bölgeler), gün geçtikçe cazibelerini arttırarak yeni destinasyonların ortaya çıkmasına da neden olmaktadır ve birçok neden bu bölgeleri çekici hale getirmektedir. Bu bölgelerin temiz havası, manzarası, doğal güzellikleri, yerel kültürü, doğa sporları gibi bazı olanakları, bu bölgeleri popüler hale getirmektedir. İyi yönetilebilen kırsal turizm alanları bölgedeki yoksulluğa olumlu yönde etkide bulunurken; kültür, bilgi ve değerlerin korunması açısından da sürdürülebilirlik adına, bölgeye yönelik doğru politikaların uygulanmasını oldukça önemli hale getirmektedir (Duran, 2012). Gerçekleştirilmiş bir çalışmada (Güney ve Göller, 2016). Kırsal turizm faaliyetlerinin uygulanabilmesi için bazı koşulların yerine getirilmesi gerektiğinden bahsedilmektedir. Bu koşullar;

- Bölgenin kırsal turizm için coğrafi konumunun uygunluğu,
- Ulaştırma, yiyecek-içecek gibi birtakım turizm işletmelerinin bölgeyle uygunluğu,
- Bölgenin biyoçeşitlilik ve peyzaj çekiciliği ve

- Bölgenin sahip olduğu kültürel miras şeklindedir.

Bu bahsedilen koşulların sağlanması ile birlikte kırsal turizm uygulamalarının daha etkili olacağı belirtilmiştir. Kırsal turizmin amacı, planlama ve alt yapı hizmetleriyle, tarımsal faaliyetlerin gerçekleştirildiği bir bölgenin turistik olarak gelişebilmesi adına dönüştürülmesidir. Kırsal bölgelerde istenilen hedeflerin gerçekleştirilebilmesi ancak iyi araçlarla desteklenen birçok politikanın oluşturulması ve bu politikaların gözetilmesi ile mümkün olmaktadır (Kuter ve Ünal, 2013).

Kırsal turizm için projeler 1970’li yıllarda gündeme gelmiştir ancak kırsal turizmi kalkındırabilecek aktiviteler 1980’li yıllarda uygulanmaya başlanmıştır. Türk tarihinde ilk kırsal turizm girişimi İskandinav pazarına hakim Tursem Seyahat Acentası’nın Ordu’da yer alan köylerin, yerel halkı ile anlaşarak turistleri köy evlerinde konaklatması şeklinde gerçekleşmiştir (Cengiz ve Akkuş, 2012). Bunların yanında Alpler, Amerikan ve Kanada Rockies dağlarında yapılan demiryolları hizmetleri kırsal turizmin öncü uygulamalarından sayılmaktadır. Günümüzde Türkiye’de de birçok kırsal alanda turizm uygulamalarına rastlanmaktadır. Bunlara örnek olarak, Erzincan ve Muğla’da kırsal bölgelerde yamaç paraşütü gerçekleştirilmesi, Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerindeki kırsal alanlarda geleneksel deve güreşleri ve Ürgüp’te Kapadokya’yı tanıtmak adına belediye tarafından projeler düzenlenmesi gösterilebilir (Aydın, 2012). Avrupa Birliği de uzun yıllar boyunca kırsal turizme “Ortak Tarım Politikası” alanında yer vermiştir. Bu politikalar, 1970’den itibaren gelişmeye başlamıştır ve günümüze kadar da birçok değişikliğe uğramıştır. Günümüzde Avrupa Birliği’nin kırsal alanlar üzerindeki politikalarının genel amacı, sürdürülebilir bir gelecek oluşturarak tarım-çevre ilişkilerini güçlendirmek, hayat kalitesini arttırarak kırsal turizmin gelişmesine katkıda bulunacak uygulamaları geliştirmek yönündedir (Aytüre, 2013). Türkiye’de özellikle kırsal turizm planlamaları beş yıllık kalkınma planları ile 1960’lı yıllarda geliştirilmeye başlanmıştır. Beş Yıllık Kalkınma Planında ortaya konan kırsal ekonominin çeşitlendirilmesi, Kırsal turizm uygulamalarının geliştirilmesi, sürdürülebilir çevre uygulamaları ile Avrupa Birliği politikalarına uyum sağlamaya yönelik planlamalar gerçekleştirilmiştir (Dinçer ve ark, 2015). Ülkelerin gelişiminde önem arz ettiği kabul edilen kırsal turizmi daha yakından açıklayabilmek için ise bileşenlerinden bahsedilmelidir (Şekil 1).

Şekil1. Kırsal Turizm Bileşenleri (Nulty, 2004)

Şekil 1’de de görüldüğü gibi kırsal turizm toplumu dört bileşenden (kırsal alanlar, kırsal yaşam, kırsal miras ve kırsal etkinlikler) oluşmaktadır. Köyler, bu bileşenlerden kırsal mirasa dahildir. Dünya Turizm Örgütü de toplumun kalkınması ve yoksulluğun giderilmesi için kırsal turizm alanında 2021 ve 2022 yıllarında “En İyi Turizm Köyleri” yarışması düzenlemiş ve yarışma kapsamında ödüller verilmiştir. Ödüller hem turizmin kalkınması hem de istihdam açısından topluma yarar sağlaması ve bunların yanında kırsal bölgelerin kültürel değerlerinin korunması, tanıtılması adına oldukça önemlidir (UNWTO, 2023). Köyler toplam 9 alanı içine alan bir dizi kriterlere göre bağımsız bir danışma kurulu tarafından değerlendirilmiştir. Bu kriterler (Anonim, 2023a);

- Kültürel ve doğal kaynaklar,

- Kültürel kaynakların tanıtılması ve korunması,
- Ekonomik sürdürülebilirlik,
- Sosyal sürdürülebilirlik,
- Çevresel sürdürülebilirlik,
- Turizmin gelişimi ve değer zinciri entegrasyonu,
- Turizmin yönetimi ve önceliklendirilmesi,
- Altyapı, erişim ve ulaşım,
- Sağlık, güvenlik ve emniyet.

Bu kriterlere göre belirlenen kırsal turizm için seçilen en iyi köylerin, turizmin aşağıda yer alan konulara olan katkısını en üst seviyeye çıkarması amaçlanmaktadır (UNWTO, 2022a).

- Bölgesel gelir ve kalkınma eşitsizliklerini azaltmak,
- Kırsal nüfusun azalmasıyla mücadele etmek,
- Toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınlarla gençlerin güçlendirilmesini ilerletmek,
- Kırsal dönüşümü teşvik etmek ve çekme kapasitesini güçlendirmek,
- Çok seviyeli yönetimi, ortaklıkları ve toplulukların (kamu-özel işbirliği) aktif katılımını güçlendirmek,
- Altyapıyı, finansmana erişimi ve yatırımı iyileştirmek,
- İleri inovasyon ve dijitalleşme,
- Ürün geliştirme ve değer zinciri entegrasyonunda yenilik yapmak,
- Yerel gastronomi, kültürel miras, biyoçeşitlilik ve tarımsal biyoçeşitliliği korumak için sürdürülebilir, eşitlikçi ve esnek gıda sistemleri ile turizm arasındaki ilişkiyi geliştirmek,
- Doğal ve kültürel varlıkların ileri seviyede korunmasını sağlamak,
- Kaynakların daha verimli kullanımı için sürdürülebilir uygulamaları teşvik etmek, emisyonların ve atıkların azaltılmasını sağlamak ve
- Eğitim ve beceri geliştirilmesini sağlamak.

2. Dünya Turizm Örgütü En İyi Turizm Köyleri Yarışması (2021)

Dünyanın en iyi turizm köyleri listesi ilk olarak 2021 yılında Dünya Turizm Örgütü tarafından İspanya'nın başkenti Madrid'te ilan edilmiştir. Düzenlenen yarışmaya katılan kırsal turizm bölgeleri; doğal güzellikleri, diğer bölgelerden ayrılan kültürel özellikleri, geleneksel yaşam şekilleri ile ön plana çıkmaya çalışmışlardır. Yarışma değerlendirmesi sonucunda Türkiye'den Nevşehir Mustafapaşa ve Sakarya Taraklı destinasyonları, doğal güzellikleri ve kültürel değerleri ile yarışmaya katılan 75 ülkeden gelen 175 başvuru içerisinde ön plana çıkarak ödülü kazanmaya layık görülmüştür (Anadolu Ajansı, 2021). Üye devletlerden en fazla 15.000 nüfuslu, tarım, ormancılık, hayvancılık ve balıkçılık gibi geleneksel faaliyetlerin yürütüldüğü, geleneksel yaşam tarzını ve değerlerini devam ettiren, bu bakış açısında bir vizyona sahip gelişmekte olan en fazla 3 destinasyonla başvuruda bulunmuşlardır (Anonim, 2023a).

2.1. Nevşehir/ Mustafa Paşa Köyü

Nevşehir, doğal güzellikleri ve eşsiz jeolojik özellikleriyle ön plana çıkan şehirlerden biridir. Doğal olaylar ve insan gücüyle günümüze taşınan bir oluşum olan Kapadokya en ilgi çeken turizm destinasyonlarından. Yerel halkın “peri bacaları” olarak adlandırdıkları kaya oluşumları turistlerin çokça dikkatini çekmekte ve merak uyandırmaktadır (Anonim, 2023b). Nevşehir’de uygulanan bağcılık faaliyetleri kırsal turizmin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Katlay ve Küçükaltan, 2019).

Nevşehir ili genellikle inanç ve kültür turizmi için tercih edilse de günümüzde turistlerin bölgeyi ziyaret etme davranışları kırsal turizme doğru kaymıştır. Mustafapaşa Köyü eski adıyla “Sinassos”, Ürgüp’ün 5 km uzağında yer almaktadır. Mustafapaşa’nın yerli halkını 1925 yılından önce çevre köylerden gelen insanlar oluşturmaktadır. Şarap turizmi, taş işçiliği ve bağcılık Mustafapaşa’nın geçmişten bugüne ekonomik faaliyetlerinin başında gelmektedir. Mustafapaşa,

yüzyıllık tarihiyle otuza yakın kilisesi ve şapelleriyle ziyaretçilerine tarihi bir görsel şov da sunmaktadır (Anonim, 2023c).

Çevresindeki 5 tane tepenin eteğinde yer alan taş binalarıyla eşsiz bir manzaraya sahip adeta bir açık hava müzesi olan Mustafapaşa Köyü, çeşitli uygarlıklara da ev sahipliği yapmıştır. Balkan ve Anadolu kültürlerinin içiçe geçtiği Mustafapaşa'daki çeşitlilik yaşamı adeta zenginleştirmektedir. Köydeki kırsal ekonomik faaliyetler, tarımdan hayvancılığa ve turizme kadar çeşitlilik göstermektedir. İl Özel İdaresi diğer paydaşlarla işbirliği içerisinde “Manastır Vadisi’nin Turizm Destinasyonu Olarak Tanıtılması (Mini Kapadokya) Projesi’ni de başlatmıştır. Projenin amacı, Mustafapaşa’daki Manastır Vadisi’ni kültür, inanç ve doğa turizmine odaklanarak Göreme Miras Alanı’na rakip, alternatif bir cazibe merkezi olarak geliştirmektir (UNWTO, 2021a). Nevşehir Mustafapaşa köyüne ait bazı şekillere Şekil 2, Şekil 3 ve Şekil 4’de yer verilmiştir.

Şekil2.Saklı Vadi

Şekil3.Aziz Prodnromos (Sinassos) Manastır ve Kilisesi

Şekil4.Doğal Oluşumlar

Kaynak: Anonim, 2023d

2.2. Sakarya/ Taraklı Köyü

Taraklı, tarihi İpek Yolu üzerindeki zarif ahşap evlerin ve dar sokakların muhteşem manzarasına sahip, ziyaretçilerine rahat, sakin ve dinlendirici bir deneyim sunan, otantik bir Osmanlı yerleşim birimidir. Ayrıca Citta Slow (Sakin Şehir) 2011 tescilli destinasyonudur. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından da AB Komisyonlarının Avrupa Mükemmellik Destinasyonları Programı (EDEN) 2013’te Türkiye’nin ulusal EDEN destinasyonu olarak ilan edilmiştir. Taraklı, sit alanı (1989) ve ören yeri (1992) olup aynı zamanda Hisarlık Örenyeri ve 100’ün üzerinden tescilli taşınmaz kültür varlığına da ev sahipliği yapmaktadır (UNWTO, 2021b).

Taraklı belediyesinin bahsettiğine göre bir zamanlar yolunun dahi bilinmediği Taraklı Köyü, var olan tarihi eserlerinin yenilenmesi sonucu önemli bir turizm destinasyonu haline gelmiştir. Özellikle Mimar Sinan’ın yapmış olduğu Taraklı Camisi oldukça ilgi görmektedir. Yerel ve

yabancı turistler, turizmin durağan olduğu kış aylarında dahi bölgeyi ziyaret etmektedirler (Taraklı Belediyesi, 2023). Taraklı belediyesi başkanı ile yapılan bir görüşmede de turizm hareketliliğinin arttırılacağı politikalar, özellikle kanatlı yetiştiriciliği başta olmak üzere hayvancılık sektörü ile ilgili gelişmelerin arttırılacağı, tarım ürünlerinin çeşitlendirilerek, bölgenin verimlilik düzeyinin arttırılacağı yönünde gelişmelere değinilmektedir (Aslan ve Güneş, 2016).

Taraklı Köyü el zanaatları ile de ön plana çıkmaktadır. Demircilik, kaşıkcılık, mutfaklık (keçi kılının ip haline getirilmesi), dokumacılık, saraçlık, semercilik ve kunduracılık alanlarında gelişen ustalarıyla el zanaatlarında gelişmeye devam ederek ününü arttırmaktadır (Çavaş, 2008). Taraklı köyü, termal turizm alanında da önemli bir yere sahiptir. Sakarya ili termal suları ile termal turizm noktasında geleceğin gözde destinasyonlarından biri olma yönünde ilerlemektedir (Zengin ve Eker, 2016). Taraklı'nın bir turizm destinasyonu olarak vizyonu *“kültürel doku, yeşil ve sağlıklı doğa ve geleneksel yaşam tarzı ile karakterize edilen huzurlu atmosferini sürdürmek, turizmin kırsal kalkınmaya ve toplum esenliğine katkısını en üst düzeye çıkarmak için alt yapıları, hizmetleri ve ortaklıkları geliştirmektir”* (Zengin ve Eker, 2016).

Sakarya Taraklı köyüne ait bazı şekillere Şekil 5, Şekil 6 ve Şekil 7’de yer verilmiştir.

Şekil 5. Taraklı Konakları

Şekil 6. Taraklı Tarakları

Şekil 7. Taraklı Sokakları

Kaynak: Arslan, 2017; Anonim, 2023f

3. Dünya Turizm Örgütü En İyi Turizm Köyleri Yarışması (2022)

Dünya Turizm Örgütü, En İyi Turizm Köyleri sıralamasını 2022 yılında da gerçekleştirmiştir. Bu sıralamada da 57 Dünya Turizm Örgütü üye devleti tarafından değerlendirilmek üzere toplam 136 köy önerilmiştir. Bunlardan 32’si Dünya Turizm Örgütü tarafından en iyi turizm köyleri olarak kabul edilmiş (UNWTO, 2022b) olup listeye giren köylerden biri de İzmir iline bağlı Birge Köyü olmuştur.

3.1. İzmir / Birgi Köyü

Dünya Turizm Örgütü’nün 2022 yılında düzenlemiş olduğu “En İyi Turizm Köyleri” yarışmasında ülkemizden İzmir’e bağlı Ödemiş ilçesinin Birgi Köyü bu ödülü almaya hak kazanmıştır (Anonim, 2023g). Birgi, tarihi açısından önemli bir yere sahiptir. Aydınolu

Beyliğı'nin kurulduğu yer ve ilk başkentidir. Birgi, tarihi dokusu ve açık hava müzesi olma özelliği ve tamamı sit alanı olmasıyla ziyaretçilerine adeta görsel bir şölen sunmaktadır. Korunmuş tarihi mirasları geçmişten günümüze tarihi taşımaktadır. Aydınolu Mehmet Bey Camii, Derviş Ağa Medresesi, Çakırağa Konağı ayakta kalan, korunan ve görülmesi gereken kültürel miraslardandır. UNESCO Dünya Kültür Mirası Geçici Listesinde yer alan Birgi tanınırlık seviyesini arttırmak amaçlı Ödemiş Kaymakamlığı tarafından hazırlanan Turistik Birgi Rehberi isimli el broşürleriyle çekiciliğini arttırmaya çalışmaktadır (Anonim, 2023h). Birgi dokumacılığı ve ipek üretimi ile de ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte “nakış” köyün en somut kültürel mirası olarak kabul görmektedir. Birgi coğrafi konumu nedeniyle kış turizmi, yaylacılık, kamp ve karavan gibi alternatif turizm çeşitlerine ev sahipliği yaparak çekiciliğini artırmaktadır (UNWTO. 2023b). Birgi, 136 köy içerisinde doğa kaynakları iyi şekilde koruyarak, yeniliğe açık topluluk temelli ürün ve yaşam tarzlarını koruması gibi kriterlerle bu ödüle layık görülmüştür (Anonim, 2023i). İzmir Birgi köyüne ait bazı şekillere Şekil8 ve Şekil 9'da yer verilmiştir.

Şekil 8.Çakırağa Konağı

Şekil9.Aydınolu Mehmet Bey Camii

Kaynak: Anonim, 2023j, Anonim, 2023k

4. Sonuç ve Öneriler

Kırsal turizm, faaliyet gösterdiği bölgelerde yerel halk için oldukça önemli olmakla birlikte sosyo-ekonomik dengelerin sağlanması için de kaynak oluşturmaktadır. Buna bağlı olarak bu bölgelerde geliştirilen doğru politikalar ve uygulamalar yerel halkın refah seviyesini arttırmakta ve turizm hareketliliği için gerekli alanı yaratmaktadır. Türkiye'nin de Avrupa Birliğine uyumluluk politikalarında öncelikli olarak kırsal bölgelerin korunması, tarım faaliyetlerinin geliştirilmesi yönündeki çalışmalarının turizm sektörüne katkıda bulunacak şekilde geliştirilmesi desteklenmiştir. Nevşehir Mustafa Paşa Köyü ve Sakarya Taraklı Köyü 2021 yılında İzmir Birgi Köyü 2022 yılında Dünya Turizm Örgütü tarafından düzenlenen “En İyi Turizm Köyleri” yarışmasında kültürel mirasları, tarihi alanları, geleneksel el işçilikleri, yararlı termal suları ile ön plana çıkarak ödül almaya hak kazanmış ve dünya çapında tanınmaları için bir fırsat yaratmıştır.

Tanıtım filmi ve reklamlarda kırsal turizm destinasyonlarının kendilerine has tarım faaliyetleri ve doğa güzelliklerinin doğru stratejilerle sunulması, turistlerin kırsal turizm yapılabilecek köylerde yaratıcı turizm olarak adlandırılan ve o yerin kültürünü bizzat yaşayarak deneyimleyebilecekleri uygulamalara ağırlık verilerek bu alandaki tanınırlık seviyesinin artırabileceği varsayılmaktadır.

Kırsal turizm anlamında Dünya Turizm Örgütü'nün belirlemiş olduğu değerlendirme kriterleri çerçevesinde ülkemizdeki daha birçok köyün de bu yarışma için değerlendirilmesi önerilmektedir. Bu anlamda yetkili birimlerce kırsal turizm açısından ülkemizdeki köylerin

envanter çalışmaları devam ettirilmelidir. Bu köylerde yaşayan yerel halkın da konuya yönelik farkındalıklarının oluşturulması ve artırılması önemlidir. Bu tür listelerde yer almak, hem ülke tanıtımı, hem turizmin sürdürülebilirliği hem de kırsal kalkınma açısından önem arz etmektedir. Mevcut çalışmanın gerek kırsal turizme yönelik ilgili literatüre gerekse konuya yönelik farkındalığın artmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

5. Kaynakça

- Anadolu Ajansı (2021). Dünya Turizminin En İyi İki Kırsal Destinasyonu Türkiye’de. <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/dunya-turizminin-en-iyi-iki-kirsal-destinasyonu-turkiyede> Erişim Tarihi: 14.02.2023.
- Anonim, 2023a. Dünyanın “En İyi Turizm Köylerinde” İki Türk Köyü Yer Aldı <https://www.turkiyeturizm.com/> Erişim Tarihi: 14.02.2023.
- Anonim, 2023b. <https://nevsehir.ktb.gov.tr/> Erişim Tarihi: 14.02.2023.
- Anonim, 2023c. Hakkımızda - Mustafapaşa Köyü Muhtarlığı (mustafapasa.net) Erişim Tarihi:14.02.2023.
- Anonim, 2023d. Mustafapaşa (t.y.). <https://mustafapasakapadokya.org/> Erişim Tarihi: 24.02.2023.
- Anonim, 2023e. Taraklı <https://www.unwto.org/> Erişim Tarihi: 24.02.2023.
- Anonim, 2023f. Wikipedia (2022). Taraklı, https://en.wikipedia.org/wiki/Tarakl%C4%B1_E.T 24.02.2023.
- Anonim, 2023g. “2020 Dünyanın En İyi Köyleri” Listesine İzmir’den Köy <https://tele1.com.tr/> Erişim Tarihi: 24.02.2023.
- Anonim, 2023h. Birgi, Türkiye <https://www.unwto.org/> Erişim Tarihi: 26.02.2023
- Anonim, 2023ı. <https://izmir.ktb.gov.tr/TR-335259/birgi-dunya-turizm-orgutu-unwto-tarafından-secilen-2022> Erişim Tarihi: 24.02.2023.
- Anonim, 2023j. Birgi Çakırağa Konağı <https://upload.wikimedia.org/> Erişim Tarihi: 26.02.2023.
- Anonim, 2023k. Birgi Aydınoglu Mehmet Bey Camisi <https://upload.wikimedia.org/> Erişim Tarihi: 26.02.2023.
- Arslan. 2017. Taraklı Köyü Gezi Fotoğrafları, <https://hakanarslan.com.tr/tarakli-koyu/> Erişim Tarihi: 24.02.2023.
- Aslan, E. ve Güneş, S. G. (2016). Sakin Şehirler İçin Sürdürülebilir Turizm Örneği: Sakarya Taraklı Örneği. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 3(3), 1-17.
- Aydın, O. (2012). AB’de Kırsal Turizmde İlk 5 Ülke ve Türkiye’de Kırsal Turizm. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(2), 39-46.
- Aytüre, S. (2013). Avrupa Birliği’nde Kırsal Turizm Politikası ve Aksaray’da Uygulanabilirliği. *Aksaray Üniversitesi İİBF dergisi*, 5(1), 8-23.
- Cengiz, G., & Akkuş, Ç. (2012). Kırsal Turizm Kapsamında Yöre Halkının Kalkındırılması: Erzurum Örneği. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(1), 61-74.
- Çavaş, Z. (2008). Sakarya ili Taraklı İlçesinde El Sanatları ve Zanaatları Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye.
- Çeken, H., D., T. Çakır, N. (2012). Bir Alternatif Turizm Türü Olarak Kırsal Turizmin Gelişimini Etkileyen Faktörler ve Kırsal Turizmin Etkileri. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 2(2), 11-16.
- Dinçer M. Z., Türkay, A. G. B., ve Avunduk, A. G. Z. B. (2015). Kırsal Turizm Politikaları: Avrupa Birliği ve Türkiye’deki Politikaların Değerlendirilmesi. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 5(1), 49-60.
- Duran, C. (2012). Türkiye’de Dağlık Alanların Kırsal Turizm Açısından Önemi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(1), 45-52.
- Güney, D. ve Göller, V. (2016). Kırsal Turizm Konusunda Yerel Halkın Yaklaşımının Belirlenmesi: Misi Köyü Örneği. *Turizm Akademik Dergisi*, 3(2), 25-36.

- Katlav, E. Ö., & Küçükaltan, D. (2019). Kırsal Turizmin Gelişimine Yönelik Yerel Halkın Yaklaşımı: Avanos Göynük Köyü Üzerine Bir Araştırma. *Gastroia: Journal Of Gastronomy And Travel Research*, 3(4), 739-752.
- Kastenholz, E., Carneiro, M.J., Marques, C.P. and Lima, J. (2012). Understanding and Managing the Rural Tourism Experience – The Case of A Historical Village in Portugal, *Tourism Management Perspective*, 4, 207-214.
- Kuter, N. ve Ünal, H. E. (2013). Kırsal Kalkınmada Kırsal Turizmin Önemi. *Kastamonu University Journal of Forestry Faculty*, 13(2), 192-201.
- Nulty, P.M. (2004). Keynote Presentation: Establishing the Principles for Sustainable Rural Tourism, in *Rural Tourism in Europe: Experience, Development and Perspectives*, World Tourism Organization.
- Nurettin, A., Yeşiltaş, M. ve Türkmen, F. (2012). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açıları ve Algıları Üzerine Bir Araştırma. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(1), 103-112.
- Ongun, U., Gövdere, B. ve Çiçek, U. (2016). Yeşilova'nın Kırsal Turizm Potansiyelinin Swot Analizi İle Değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 7(16), 75-88.
- Soykan, F. 1999. Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 67-75.
- Taraklı Belediyesi, 2023. KÜLTÜR VE TURİZM | TARAKLI BELEDİYESİ Erişim Tarihi: 14.02.2023.
- UNWTO, 2021a. Best Tourism Villages by UNWTO, <https://www.unwto.org/tourism-villages/en/villages/mustafapasa/> Erişim Tarihi: 24.02.2023.
- UNWTO, 2021b. Best Tourism Villages by UNWTO, <https://www.unwto.org/tourism-villages/en/villages/tarakli/> Erişim Tarihi: 24.02.2023.
- UNWTO, 2022a. Best Tourism Villages by UNWTO Areas of Evaluation 2022 Edition <https://www.unwto.org/tourism-villages/wp-content/uploads/2022/03/areas-of-evaluation-EN.pdf>) Erişim Tarihi: 24.02.2023.
- UNWTO, 2022b. Best Tourism Villages' of 2022 Named by UNWTO <https://www.unwto.org/news/best-tourism-villages-of-2022-named-by-unwto> Erişim Tarihi: 24.02.2023.
- UNWTO, 2023a. G20 Tourism Side Event Focuses On Rural Tourism For Community Empowerment G20 Tourism Side Event Focuses on Rural Tourism for Community Empowerment (unwto.org) Erişim Tarihi: 14.02.2023.
- UNWTO, 2023b. Birgi - Best Tourism Villages (unwto.org) Erişim Tarihi: 26.02.2023.
- Yılmaz, G. Ö. ve Gürol, N. K. (2012). Balıkesir İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(2), 23-32.
- Zengin, B. ve Eker, N. (2016). Sakarya İli Termal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(3), 165-181.